

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - no-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
Inozemstvo 65 Lir.
Ček, rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A. Milano.

SCOVENECE

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Filiale:
Novo mesto.

Vojno poročilo št. 1039

Pogumni protinapadi osnih sil

**V Atlantskem morju je bil potopljen
7000 tonski parnik - V južni Hrvatski
so italijanske, nemške in hrvatske
čete zlomile komunistično uporniško
gibanje**

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Sovražnik je vrgel v bitko na tuniškem
bojišču nove, zelo velike oklepne in pehotne sile,
ki so se jim pogumno zoperstavile s protinapadi
osne čete. Izognili so sovražnikovim obkoljeval-
nim poskusom so osne čete po določenih načrtih
zasedle nove postojanke.

Letalstvo je tolklo avtomobilске kolone in ko-
lone sovražnih tankov, ki so se premikale proti
prvim črtam; nemški lovci so zbili šest letal, eno
pa je padlo na tla, zadeto od protiletalskega
topništva.

Nemška letala so v vodah pri Philippe-
ville prestregla sovražno spremeljavo in zadela
s torpedi dva parnika, ki je imel vsak po 5000 ton.

Neko ameriško dvomotorno letalo je v pla-
menih tresčilo na tla v občini Giarratana
(Ragus).

Neka naša podmornica pod poveljstvom po-
ročnika bojne ladje Gianfranco Gazzana je na
Atlantiku potopila 7000-tonski parnik.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1039: V bo-
jih, trajajočih nekaj tednov, so italijanske, nemške
in hrvatske čete v južni Hrvatski zlomile
uporniško komunistično gibanje, ki so ga netile
sovražne sile. Nastopi, izvedeni s pogumom in
junaštvom, so se, premagavši zahrbtnost upornikov,
težavnost gorskega terena brez cest in brez
ozira na neugodne vremenske razmere, zaključili
z uničenjem nasprotnega upora in z zaplenbo
velikanske količine orožja in gradiva. Samo malo-
številnim elementom premaganih komunističnih
tolp se je posrečilo zbežati v visoko gorovje.

V sedanji vojni padli generali in admirali

Rim, 30. marca AS. V sedanjem spopadu so šli
po zlu naslednji italijanski generali in admirali:
Padli: divizijski general Pietro Maletti, 10. de-
cembra 1940, Sidi Barani; general armadnega zbora
Giuseppe Tellerini, 6. februarja 1941, Bengasi;
general armadnega zbora Federico Ferrari Orsi, dne
18. oktobra 1941, Egipt; divizijski general Gian-
battista Volpini, 16. maja 1941, Amba Alagi; divi-

zijski general Ettore Baldassarro, 26. junija 1942,
Marsa Matruh; divizijski general Alessandro Pre-
dieri, 13. oktobra 1942, Egipt; divizijski general
Gavino Pizzolato, 27. marca 1943, Tunizija; brigad-
ni general Orlando Lorenzini, 18. marca 1941, He-
ren; brigadni general Alighiero Miele, dne 23. aprila
1941, Bengasi; brigadni general Ugo de Carolis,
12. decembra 1941, Rusija; brigadni general Giulio
Borsarelli di Riffredo, 22. decembra 1942, vojaška
bolnišnica, Napoli; brigadni general Guido Piacen-
za, 26. junija 1942, Marsa Matruh; brigadni general
Paolo Carnassi, 20. decembra 1942, Rusija; brigad-
ni general Giulio Martinat, dne 26. januarja 1942,
Rusija.

Pogrešani: brigadni general Guido Lami, bri-
gadni general Paolo Perot.

Admirali, padli: divizijski admiral Carlo Ca-
taneo, 28. marca 1941, vzhodno Sredozemsko morje;
divizijski admiral Antonio Toscano, 13. decembra
1941, srednje Sredozemsko morje.

Generali kr. letalstva, padli: letalski maršal
Italo Balbo, 28. junija 1940, Tobruk; general le-
talske brigade Stefano Cagna, 1. avgusta 1940, Sre-
dozemsko morje.

Pogrešan: general letalske brigade Enrico
Pezzi.

Churchill in boljševizem

Churchill ob vsaki priliki poje hvalo
boljševizmu. Kako pa je mislil na primer
leta 1937 o sedanji boljševiški križarski
vojni? V delu »Veliki sodobniki« takole
sodi: »Temne, mršave figure rdečih boljševikov
nimajo drugega interesa, kakor
svoje zločine. Vsaka oblika in energija
se razblijni v splošen proces azijskega
razkroja. Tudi pobijanje milijonov in mi-
lijonov ter beda nadaljnjih milijonov ne
bodo pritegnili bodoče generacije s svo-
jimi bedastimi potezami v obrazih in s
svojimi tujimi imeni.«

Kardinal Pellegrinetti umrl

Rim, 30. marca. AS: Snoči ob 22.10 je umrl
v Rimu kardinal Pellegrinetti. Kardinal Pellegrinetti
je bil znan tudi v Ljubljani, ker se je ude-
ležil raznih velikih ljubljanskih verskih kongresov.

Nasprotnikove bedastoče

Rim, 30. marca. AS. Včerajšnje uradno po-
ročilo o sovražnikovi bedastosti pravi:
Zeneva: Po poročilih, ki so prispela iz
Italije, je Mario Appellus, eden sodelavcev pri
rimskem radu, bil žrtev atakata vprav v trenu-
tuku, ko je odhajal iz dvorane za radijske
oddaje, kjer je bil govoril o učinkovitosti za-
vezniških letalskih napadov na italijanska me-
sta. Appellus je bil hudo ranjen.

Angleška človečnost

Lizbona, 30. marca. AS: Angleška vlada je
odklonila ameriškemu RK dovoljenje za pošiljanje
poštinih paketov belgijskemu civilnemu prebival-
stvu. Gre za mlečni prašek, namenjen bolnišni-
cam in otrokom.

Egipt je zelo obubožal

Ankara, 30. marca. AS: Iz Kaira se je izve-
dalo, da je zaradi poslabšanja gospodarskega
položaja v Egiptu nastalo veliko nezadovoljstvo
med revnimi sloji. Tisk napada vladno politiko in
zahteva, naj odpravi neznozne davke, ki so na-
stali zaradi vojaške zasedbe in naj zahteva od
Združenih držav izvedbo prevzetih a neizpolnjenih
obveznosti za pošiljanje surovin na osnovi zakona
o »posojilu in najemu«.

Casnikarski in parlamentarni krogi brez pri-
držkov obžalujejo anglosaško propagando, ki bi
radno pokazala, da so Angleži in Amerikanci pri-
nesli v Egipt blagostanje z velikim nakupova-
njem egiptovskih pridelkov. V resnici pa so ve-
liki angleški in ameriški nakupi spravili deželo
na beraško palico ter povzročili inflacijo, ker so
plačevali z denarjem, ki praktično nima nobene
vrednosti na mednarodnih trgih.

Seja medministrskega odbora za preskrbo in cene

**Dodatni obroki kruha za mladino in delavce, izredna razdelitev krompirja in zelenjave, neizprosen boj črni
borzi, določila o razdeljevanju tipiziranih oblek in čevljev**

Rim, 30. marca AS. Pod Ducejevim predse-
stvom se je 27. marca od 17 do 19 ter 29. marca
od 17 do 18.45 sešel medministrski odbor za
preskrbo razdelitve in cene. Navzoči so bili vsi
člani odbora.

Položaj prehrane: Minister za kmetijstvo
je obsežno razlagal uspehe svoječasniških ukrepov
glede prehrane v zimi. Posebej se je usta-
vil pri dovolitvi izrednih dodatkov v kruhu,
pri obsežnem razvoju in znatnem izboljšanju
podjetniških in šolskih menz ter pri izrednem
razdeljevanju in preskrbi z zelenjavo.

Odbor je poročilo vzel na znanje ter je po
temeljitem pretresu položaja, kakor ga je pri-
kazal minister, odobril načrt za prehrano drža-
ve v naslednjih mesecih. Načrt vsebuje nasled-
nje določbe:

1. Otrokom od devetega do osemnajstega
leta in delavcem se vrne obrok kruha, kakor
so ga imeli pred zimsko dobo. Ohrani se me-
sečni dodatek 500 gramov testenin za prebival-
stvo v južni in otoški Italiji.

2. Izredna razdelitev znatne količine krom-
pirja, in sicer tako, da se bo z njo okoristilo
prebivalstvo, ki prehranjevalne težave najbolj
čuti.

3. Izredna razdelitev zelenjave in znatne
količine suhih smokov.

4. Razdeljevanje marmelade mladini in sta-
rim ljudem tudi prihodnje mesece na isti na-
čin kakor pozimi. Določene so izredne količine
za nekatere vrste delavcev, kakor na primer
za sadilce riža, ženice in mlatiče.

Izredni dodatki kruha, ki bi bil moral
prenehati z 28. februarjem, je bil po Duce-
jevem ukrepu podaljšan do 31. marca; dobit
podjetniških kuhinj je bilo deležnih poldrug
milijon delavcev, šolskih kuhinj pa milijon
otrok.

Vprašanje cen. Odbor je nato razpravljal o
potrebi, da se izdajo novi ukrepi za ojačanje
nadzorstva nad cenami in ukrepi proti prehran-
benim prekrškom. Zato je sprejel sledeče sklepe,

ki bodo začeli veljati že s 1. aprilom in se bodo
strogo izvajali:

1. Naloga nadzorstva nad cenami in izva-
njem določil, izdanih po pristojnih oblastvih, se
glede izdelovalcev ter glede odjemalcev zaupava
prefektom pokrajin. Ti so za to delo odgovorni
in imajo v ta namen na razpolago vso policijsko
moč.

2. Zagotoviti je treba objavljenje cen z vse-
mi sredstvi, kakor jih v različnih krajih nareku-
jejo krajevne potrebe. Vsekakor pa morajo biti
ceniki živil in povratne objavljeni vsak dan v
vseh listih, kakor se objavlja borzna poročila,
ki zanimajo le najbolj omejen krog ljudi.

3. V vsakem kraju je treba poskrbeti za jasni-
mi in večkratnimi objavami, da bo prebivalstvo
zanesljivo spoznalo, kateri organi so pristojni za
sprejemanje pritožb, poskrbeli pa bo treba tudi
za njihovo takojšnjo ugotovitev.

4. Da bi se okrepile pravne sankcije, je tre-
ba v hudih primerih poseči po konfiscaciji ali po-
šiljati v koncentracijsko taborišče, v manj hudih
primerih pa je treba obrat za stalno zapreti. Ko-
der pa bi ta ukrep posebej škodoval javnim ko-
ristim, pa je treba lastniku odvzeti pravico vod-
stva, na njihovo mesto pa postaviti posebnega
komisarja, ki bo vodil upravo podjetja do šest
mesecev po končani vojni.

5. V krajih, kjer se bo pokazalo za potrebno,
bo policija posebno strogo nastopala, pa naj gre
za posege v izdelavo ali v trgovino ali med od-
jemalce.

6. Posebno se mora poostri nadzorstvo nad
restavracijami in drugimi javnimi obrati, kjer se
prodaja hrana.

7. Z vsemi sredstvi je treba izvajati propa-
gando, da bodo pri tem sodelovali tudi konzum-
menti, ki morajo biti prepričani, da leži razlog
zakaj ni mogoče zvišati obrokov, v črni borzi in
da ima vsak državljan in vsak fašist dolžnost na-
znaniti pristojnim oblastvom vsak prekršek, ka-
tere žrtve lahko postane.

Tipizirani tekstilni izdelki in oblačila. Odbor
je nato preučil nalogo razdeljevanja tipiziranih
tekstilnih izdelkov ter oblačil. Korporacijski taj-
nik je najprej osvetlil probleme izdelave in raz-
delitve tekstilnega blaga za ljudsko porabo ter
predložil odboru predlog, kako naj se izdelki po-
razdelijo. Odbor je predlog odobril. Ta se naslanja
na potrebo nadzorstva nad vsemi tekstilnimi izdel-
ki in oblačili na vsej poti od izdelovalca pa do
trgovca na debelo in trgovcev v nadrobni prodaji,
tako da bi bila izključena sleherna možnost, da bi
kdo tipizirane izdelke odtegnil navadni ljudski po-

rabi ali da bi jih kdo ponujal ali prodajal po dru-
gačnih cenah, kakor po tistih, ki so bile že od vsega
začetka določene. V zvezi s tem predlogom bo in-
dustrija najprej skrbela za potrebe oboroženih sil
in na podlagi posebnih dovoljenj tudi za izvoz. Vse
druge izdelke bo treba dati na razpolago petim
državnim uradom za razdelitev tekstilnih izdelkov.
Ti uradi bodo na podlagi razdelitvenega načrta,
določenega od odbora za tekstilne izdelke in obla-
čila, in na podlagi pokrajinskih nakazil, ki so bila
izdana od že obstoječih uradov za razdelitev v zvezi
trgovcev, skrbeli za naročila posameznim indus-
trijam, da bodo oskrbovali pokrajinska skladišča po
vseh pokrajinah v kraljevini. Skladišča bodo
oskrbovala trgovce v nadrobni prodaji na podlagi
bonov, ki jih bodo izdajali uradi za razdelitev po
točkah za oblačila, ki so jih oddali kupec in trgo-
vine. Zveza industrijcev bo po navodilih korpo-
racijskega ministrstva določevala vrste, tipe in koli-
čine tekstilnih izdelkov, ki jih bo morala vsaka
industrija izdelovati.

Tipizirani izdelki čevljev. Odbor je nato
preučil vprašanje izdelave in razdelitve čevl-
jev, namenjenih delavcem in civilnemu prebi-
valstvu. Korporacijski tajnik je najprej poročal
o razpoložljivi količini usnja in kož za civilno
uporabo. Minister za vojno izdelavo je poročal
o vojaški uporabi usnja in določil možnosti, ki
po zadostitvi potrebam oboroženih sil preosta-
jajo civilni uporabi. Tajnik korporacij je nato
poročal, da je odobril način, kako se uredi iz-
delava in razdelitev zimskega obutja za civil-
no prebivalstvo, ki ima enake namene kakor
preskrba s tekstilnimi izdelki za obloko. Ukrep
določa prepoved svobodne prodaje celotne in-
dustrijske izdelave ter obvezan odstop blaga
pokrajinskim skladiščem, ki ga razdeljujejo
med detaliste po določenih že obstoječih odbo-
rov za razdelitev Zvezi trgovcev. Začetek raz-
delitve zimskih čevljev bo s 1. oktobrom. Prep-
ovedano je izdelovanje čevljev na mero od stra-
ni obrtnikov in je tudi točno določena konfek-
cija za tiste, ki imajo po posebnih ortopedskih
določilih potrebo po posebnih čevljih. Nespre-
menjen pa ostane dosednji način razdeljeva-
vanja čevljev med delavce.

Nato so v zvezi z raznimi vprašanji dne-
nega reda govorili ministri Pareschi, Bonomi,
Tavagrossa, Acervo, tajniki Scianetti, Fabrizio
in Amicucci ter podtajnik Stranace Farnesi, taj-
nik odbora Venturi, narodni svetniki Bignardi,
Brattari in Dalorto.

Prihodnje zasedanje odbora bo 24. aprila
ob 17.

Boji na južnem in severnem odseku

**Pri Staraji Rusi so imeli Sovjeti od 23. februarja 61.640 mrtvih, 2978
ujetih, zgubili so 293 tankov, 26 topov in mnogo drugega orožja - Pri
napadu na zahodno Nemčijo in Berlin je bilo sestreljenih 27 angleških letal**

Hitlerjev glavni stan, dne 30. marca. AS.
Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na severnem delu kubanjskega mosti-
šča in na prostoru jugozapadno od Vjazme so
se izjalovili novi sovražnikovi napadi z visokimi
izgubami. 27 oklepnih voz je bilo uničenih samo
v bojnem odseku jugozapadno od Vjazme.

V obrambni bitki južno od Ladoškega
jezero se je ponovno uveljavila naša vzorno
se boreča pehota. Njene edince so v ogorčenih

borbah od moža do moža stalno odbijale sovjet-
ske množice in obdržale povsod svoje postojanke.

Na prostoru pri Staraji Rusiji so čete
nekega nemškega armadnega zbora v več tedens-
kih hudih borbah razbile vse poskuse sovražni-
ka za prodor in tako izvajale popoln obrambni
uspeh. Sovjeti so izgubili od 23. februarja tega
leta dalje v tem odseku 61.460 mrtvih, 2978 uje-
tnikov, 293 oklepnih voz, 26 topov, 886 strojne,
114 metalcev granat, 206 protitankovskih topov
in 1.036 avtomatičnih pištol.

Pri obrambnih borbah na kubanjskem
mostišču so se ponovno odlikovali romunski pe-
hotni oddelki.

Sovražnik je izvedel tudi večeraj na številnih
mestih tuniškega bojišča močne napade proti
nemško-italijanskim postojankam, ne da bi mu
bilo uspelo doseči nameravani prodor. Letalstvo
je v neutrudljivi borbi podpiralo obrambno bitko
nemško-italijanskih čet.

Nemška bojna letala so podnevi in ponoči
napadala sovražnikove ob severnoafriški
obali in dosegla po dosedanjih vesteh zadetke na
treh trgovskih ladjah.

Pretoklo noč so angleška letala napadla kra-
je v zapadni Nemčiji in državno pre-
stolnico. Metala so rušile in zaigale bombe,
predvsem na Bochum in mestne dele in
predmestja v Berlinu. Zadetki so bili predvsem
stanovanjski predeli. Sestreljenih je bilo 27 iz-
med napadajočih bombnikov.

Dnevni napad hitrih nemških bojnih letal na
neko mesto ob angleški južni obali je
potekel zelo uspešno.

Nemško in hrvatske čete so v sodelovanju z
deli italijanske Oborožene Sile v več tedenskih
borbah razbile ob sovjetske Rusije organizirano
komunistično uporniško gibanje na južnem
Hrvatskem. V težavnih vremenskih razme-
rah in kljub neprehodnosti goratega operacijske-
ga ozemlja so se operacije končale s popolnim
uničenjem sovražnega odpora in zajetjem ogrom-
ne količine orožja in vojnega materiala. Samo
šibkim ostankom komunističnih tolpe se je posre-
čilo pobežati v visoke gore.

V Nemčiji ne bodo več delali mečev

Berlin, 30. marca. AS: Meči, noži in sablje so
v moderni vojski izgubili pomen in jih v Nemčiji
ne bodo več izdelovali. Oboroževalni minister
Speer je odredil, da se izdelava omeji le na ba-
jonete in bojna bodala. Na ta način se bo pri-
hranilo mnogo jekla, niklja in medenine in tudi
1.200.000 delovnih ur.

Nove laži boljševiške propagande

**Papež je postal največji sovražnik »svobode narodov« — Vatikanski
radio demantiral netočna angleška poročila**

Rim, 30. marca. Kakor poroča agencija »Cor-
rispondenza« so se pojavili v nekaterih sovjetskih
tovarnah zadnje čase veliki napisi proti Bogu in
bogokletni etavki. Pojavili so se tudi lepaki na-
slednje vsebine: »Najbesnejši sovražnik svobode
narodov je papež v Rimu, ki iz Vatikana pod pi-
huje vojno. On hoče uničiti ljudstvo Sovjetske
Rusije. On podpira fašizem, kateremu se je
prodal, da bi zopet dobil svetno oblast. Narodi
ne bodo nikdar svobodni, dokler ne bo uničena
skala Vatikana. V prejšnjih časih sta kapitalizem
in reakcija hlinila, da se bori proti Vatikanu,
pa ga nista mogla uničiti, kajti zato bi se morala
opirati na narode. Če bo sovjetsko ljudstvo vztra-
jalo, bo na zahodu izbruhnila socialna revolucija
in dokončni napad na Vatikan bo izveden od
dveh strani. Fašizem in nacizem se ne moreta za-
deti v srce, če se najprej ne uniči vir njune moči,
ki je v Vatikanu. Sovjetsko ljudstvo bo zadela

čast, da bo dalo svetu pravo svobodo in pravi
mir.«

Rim, 30. marca. »Pester Lloyd« poroča: V do-
bro poučenih vatikanskih krogih opozarjajo, da
je angleška propaganda zadnji čas zatirjala, da
se v katoliških cerkvah molji za zmago boljšev-
iške Rusije. Do tega zatirjanja, ki nikakor ne
odgovarja resnici, je zavzel odločno stališče va-
tikanski radio ter je energično zanikal angleška
poročila. V zvezi s tem opozarjajo, da so bile v
zadnjih letih vlade papeža Pija XI. v cerkvah po
maši molitve z namenom, naj bi Bog osvobodil
rusko ljudstvo verskega preganjanja in omogočil
neovirano izvrševanje krščanske veroizpovedi. To
molitve je zaukazal papež Pij XI. v trenutku, ko
so zapazili v Rusiji nov val verskega preganjanja.
Te molitve katoličanov pa nimajo, kakor poudar-
jajo vatikanski krogi, niti najmanjše zveze s se-
danjo vojno in s stališčem do vojskujočih se sil.

Nova japonska ofenziva

Bangkok, 30. marca. AS: V zgornji Birmi ter
v jugozahodnem Junanu so Kitajci po nekajdnev-
nem počitku zopet začeli z ofenzivami. Japonci
napredujejo v treh smereh proti važnim strate-
škim ciljem.

»Sunday Times« se pri pregledu vojaškega
položaja v vzhodni Aziji pritožuje, da Japonci na-
daljujejo z okrepitvijo svojih postojank na tiho-
morskih otokih, v Birmi in na Kitajskem. Po me-
nju tega lista je položaj Čungkinga zelo težak in
prav imajo tisti vojaški voditelji, ki so v svojih
zadnjih izjavah naglašali, da je vsak, tudi naj-
manjši optimizem neupravičen.

Tokio, 30. marca. AS: Japonski cesarski stan
poroča, da so japonska letala nad Zlatim zalivom
na Novi Gvineji sestrelila 19 sovražnih letal. Po-
topila so tudi neko 8000-tonsko in 5000-tonsko
prevozno ladj, en rušilec in eno patrolno ladj.
Pri teh nastopih so se tri japonska letala prost-
ovoljno vrgla na sovražne cilje. Pri otoku Atsua
(Aleutski otoki) so Japonci težko poškodovali 2
križarke ter razne rušilce in jih poglani v beg
proti vzhodu. Japonska škoda je izredno lahka.
Med 15. in 27. marcem so Japonci potopili tudi
4 sovražne podmornice.

Vis. komisar predseduje seji odbora mestnih podjetij

Ljubljana, 30. marca. Včeraj ob desetih je Visoki komisar sprejel v vladni palači podžupana dr. Tranchida, predsednika odbora mestnih podjetij, ki mu je predstavil članke odbora, in sicer: vseučiliške profesorje dr. Milana Vidmarja, inž. Feliksa Lobeta, dr. Samca ter inž. Kralja; g. Franca Jančigaja, glavnega magistratnega tajnika; inž. Bartla, glavnega ravnatelja združenih podjetij ter obnem ravnatelja plinarne; inženirja Sonca, ravnatelja mestne elektrarne; inž. Kav-

čiča od vodovoda ter inž. Zenka od cestne železnice. Dr. Tranchida je izpregovoril kratek pozdrav ter zagotovil voljo po delu, ki navdihuje vse članke odbora. Ekse. Grazioli je vnilil pozdrav, nato pojasnil naloge, ki so članom odbora zaupane na resniškem in važnem področju ter rekel, da bodo gotovo svoje naloge izpolnili. Visoki komisar je nato proučil razna vprašanja, ki se nanašajo na različna podjetja in o katerih so poročali člani.

»V znamenju Osvobodilne fronte«

Dokazilna knjiga o grozodejstvih komunizma v Ljubljanski pokrajini

Izšla je sedaj tako potrebna knjiga o smislu, organizaciji in ciljih ter grozodejstvih slovenske Osvobodilne fronte, ki že drugo leto mori slovenski narod.

Zopet divja čez naš umor in požig, zvesta spremljevalca vseh rokovnjačev in tolovajev, ki so našli sedanjí položaj za primeren čas, da nastopijo s svojo brezbožno in protislovensko revolucijo in ugonobe v krvi še to, kar nam je usoda po čudoviti milosti še pustila ob zlomu vojske. Če nam je bilo prizanešeno z vojnimi grozotami v marčnih dneh leta 1941, so nam zdaj vojsko prinesli lastni ljudje, ki so se zbirali v drhali in čete, si nadeli na svoj prapor — tam, kjer je bilo včasih mesto za križ — simbol Antikrista: srp in kladivo, ter si postavilo svoj cilj s pesmijo Mateja Borca:

Razpnite čez ves svet večala!
Vaš Bog so: rop, požig, umor!
Divjajte! Kri je zakričala!
Glavo je dvignil naš upor!
Hura! Rdeči pionirji!
V temelje, oboke —
bombe, ekrazit!
Jutri — rdeči inženirji,
skozi slavaloke
novi svet gradit!
Partizan,
ruši, razdiraj! Hura!

Če je njihova himna in tako so njihova dejanja — in po dejanjih jih boste spoznali! In ta knjiga, ki je sedaj izšla (str. 184, 8 liri) je samo zgodovina njihovih zločinov ter dokument, kdo je pri nas začel z vojsko in kdo je izzival ljudstvo, moral duhovnike, predstavnike slovenskega javnega življenja, najpoštenje ljudi po deželi, vaške župane, veljake in borec Katoliške Akcije ter tako vsilil ljudstvu samooobrambno orožje! Vsa knjiga je strašna in grozotna obtožba tiste izkoreninjenе slovenske inteligence, ki je porodila v svoji zmešanosti in brezbožni pameti zločinsko revolucijo ter ji v zlobi nadela osvobodilno ime, limanice, na katere se je marsikdo ujel. Kdor se ni spregledal doslej te boljševiske in komunistične krvave igre z našim narodom, se mu bodo sedaj odprle oči, da bo sprevredil vse grozo uničenja in strahote tisočev in tisočev mrtvih, ki so padli pod rokami partizanov. In ti jim niso vzeli samo življenja, temveč tudi dobro ime, ime, najočnejši izdajalci! Ta knjiga, ki je zdaj izšla, zgovorno izpričuje zgodovinski zločin slovenskih partizanov nad narodom in več kot 3000 mrtvih, zahrbtno umorjenih žrtve priča pred svetom o brezbožni revoluciji brezbožnih zanesenjakov, ki so narod vrgli v prepad in v strahotno vojsko!

V uvodni besedi je jasno določen vzrok slovenske Osvobodilne fronte, ki se je začela javno po vstopu Sovjetske Rusije v vojno z Nemčijo ter na njen poziv, kakor se vidi iz dokumentov njih samih. Začetniki gibanja so bili pred vojno dobro znani slovenski komunisti, mednarodni zločinci in šolanci Kominterne v Moskvi, ki so že prej razdirali bivšo državo ter evropski mir. Njen cilj je uničenje slovenskega naroda, kakor se vidi iz težen in iz posledice ter tudi že iz vzrokov gibanja, ki so vse drugačni, kakor pa jih kaže lažna krinka. Zato je partizanstvo postalo sovražnik slovenskega naroda št. 1. z vsemi skupinami, ki so se mu pridružile. Nato pa se začne zgodovina tega gibanja: v poglavjih priprava na revolucijo so opisani sklepi komunistične stranke za Slovenijo in v sklopu mednarodnega komunizma ter sodelovanja slovenskih vodilnih komunistov za svetovno revolucijo. Portreti teh voditeljev so podani podrobno (Kuhar, Kardelj, Leskošek, Kidrič, Kocbek, Rus, Brilej, Baebler), tako da vsi vsak lahko predstavi njihove človeško moralno vrednost, oziroma njihovo zločinsko naravo. In tem ljudem, ki jih je preganjala svetovna policija (tudi levičarske Francije!) so naši zapeljanci zaupali usodo svojega naroda, da so ga mogli pripeljati na rob prepada. Nato je opisana način komunistične propagande, kakor se je postopoma razvijala in organizirala po metodah, ki so danes splošno znane in so uradne metode internacionalne kominterne. In te metode so dosegle višek v načrtnem ubijanju najvidnejših predstavnikov bivega javnega življenja. Začeli so z Emerjem in šli preko duhovnikov (prof. Ehrlich), industrije (Praprotnik), akademikov (Zupec, Kikelj), policijskih uradnikov (Kukovič) in voditeljev mladine (Peruš, Majdič) do najvišjega bivega predstavnika Slovencev, do bana dr. Natlačenca. Tako so padli vrhovi, dočim je po deželi nastopila rdeča partizanska vojska, ki je uničevala narodno življenje v masah in ubijala ljudi v množicah (čez 5000 žrtvi). Tako druga knjiga govori o tem strahotnem izvajanju komunistične revolucije ter grozotnih dejstev po raznih farah, kjer jih je padlo stotine in stotine. Tu je opisan potek revolucije in nje posledice v stopniški fari, v št. Juriju pri Grosupljem, v Prečni, Ajdovcu, Blokah, Brusnicah, Borovnici, Dobropolju, Dobrniču, Dravljah, Velikih Laščah, Begunjah pri Cerklju, St. Jerneju, St. Vidu pri Stični, Mirni peči, Preseju, Rovtahu, Rudniku, Horjulu, Stopičah, Sv. Križu, Smarju, Smihelu, Toplicah, Žužemberku, Brezovici, Zaplani, Dragatušu, Stični, St. Joštu. Tu je samo nekaj fara, ki predstavljajo podobe, kakor so se vršile po vseh

slovenskih krajih, kamor je stopila partizanska noga! Tu so opisane samo žrtve v življenjih, nato pa slede žrtve v materialu; uničevanje šol, gradov (Bokalce), kulturnih spomenikov, predvsem pa gospodarskih poslopj in hiš. Za primer je navedena samo podrobna škoda iz vasi Begunje pri Cerklju, kjer je štiri in pol milijona škoda! Partizani so napravili gotovo preko štiri milijarde škoda na narodnem premoženju! Posebne besede so posvečene podeželskim voditeljem, ki so kot prvi načrtno padali pod krvinkovo roko in umirali kot pravi mučeniki za vero in narod (Brulec). 17 duhovniških žrtve dovolj spričuje brezbožni značaj osvobodilne fronte, kljub vsemu krščanskim socializmom in duhovniškim odpadniki! Posebno veliko žrtve je dala Katoliška akcija. Z grozotnimi slikami so prikazani umori celih družin (Kozina, Mavsar, itd.), otrok itd. ter opisani na podlagi prič in zdravniških komisij naravnost mučeniška mučenja, s katerimi so partizani morili svoje žrtve. To se ne da izbrisati iz spomina našega naroda in taka zločina morajo biti maščevana! Kako grozotna je smrt toliko in toliko najboljših slovenskih ljudi v krimski jami, ki bo za večno ostala v spominu naroda kot primer partizanske peklenke zlobe. Vsa ta zločina padejo na odgovornost vodstvu Osvobodilne fronte, kakor se vidi iz fotografij njihovih odredb in dokumentov, ki so ohranjeni. Tako je tu v faksimilu podan ukaz glavnega odbora z lastnimi izvornimi podpisi voditeljev o čiščenju po deželi, dalje pismo glavnega voditelja Kardelja o pobijanju duhovnikov in likvidiranju vseh, ki niso za OF, potem ukaz o likvidaciji 12 dijakov iz verskega vlaka, o likvidaciji Mire Lampretove in štiriletnega otroka itd. Komunistični značaj potrjuje dokument dolomitškega odreda, ki zahteva za vse partizane izpit iz komunizma, oziroma smrt za vse, ki niso komunisti. Ohranjen je dokument iz Loške doline, po katerem naj bi partizani pobili po okoliških vaseh preko 500 ljudi! Pisal ga je bivši občinski blagajnik v Starem trgu. Na koncu pa je nekaj »slavnih« partizanskih krvnikov, ki so si stekli svojo slavo s pobijanjem ljudi in likvidiranjem. Tako govori in dokazuje drogi del knjige, ki sam po sebi prinaša zaključek, kakor ga podaja tretji del na drugi strani: ose to je pristilo narod na samooobrambo. Komunistična revolucija, ki se je začela jeseni 1941 in se razvijala pomladi 1942 ter dosegla višek jeseni 1942, je zdaj v razpadanju ter ji grozi ob samooobrambi naroda, ki je šele ob njenem višku segel po orožju, nagel konec.

»V znamenju Osvobodilne fronte« smo doživeli Slovenci žalostno revolucijo mednarodnega komunizma, z njo smo preživeli bolezen, ki se loteva načrtno evropskih narodov, pa jo mora vsak preboleti po svoje. Slovenska bolezenska doba je bila kratka, a huda: in tisti, ki je sejal vihar, tudi zanje vihar, ki bo razčistil ozračje slovenskega naroda naših najhujših kužnih mikrobov, zločinskih partizanov, ki so pravi povzročitelji vsega zla, ki ga zdaj trpi naše ljudstvo.

In ta knjiga, ki vsebuje deleček našega trpljenja, je zgovoren dokaz za njihov zgodovinski zločin, ki je slovenski OF vtisnil neizbrisni znak kajnovskega greha nad slovenskim narodom.

Požar v Knežji vasi pri Dobrniču

V naši vasi je na Marijin praznik popoldne ob pol dveh izbruhnil požar, ki je kmalu ob silnem vetru upepelil štirinajst članom vsa gospodarska poslopja, enemu od teh je zgorela tudi stanovanjska hiša. Kako je nastal požar, se ne ve. Ko bi ne bili v vsej naglici prihiteli na pomoč gosilci iz Občin in Velike Loke, bi pogorela cela vas, kakor leta 1921. Vrlim gasilecem najlepša zahvala! Pod vasjo so se tudi kozolci vžgali in do tal pogoreli. Škoda je seveda velika.

Gospodarstvo

Italijansko-slovaški sporazum o zavarovalstvu. Te dni je bila objavljena ratifikacija italijansko-slovaškega sporazuma o italijanskih zavarovalnicah, ki delajo na Slovaškem. Gre predvsem za dve veliki triestinski zavarovalni družbi in družbe, pri katerih sta bili ti dve družbi interesirani.

Italijansko drevo je za pogozdovanje obal Egejskega morja. Bolgarsko kmetijsko ministristvo je zaprosilo italijansko kmetijsko ministristvo, da naj bi v Bolgarijo slednje poslalo večje količine semen in sadik za dreve, katerega nameravajo posaditi v posameznih krajih ob Egejskem morju. Nasadili bodo dreve že spomladi letos, ko bo vreme za to ugodno.

Nacionalna ustanova za izvoz konoplje. Za predsednika Nacionalne ustanove za izvoz konoplje je bil imenovan dr. Josip Tranjello.

Italijanska federacija agrarnih konzorcijev. Namesto odstopivšega predsednika te Federacije dr. Edvarda Moronija je bil imenovan za predsednika nac. svetnik inž. Fabij Allegreni.

Iz italijanske industrije. Pirelli v Milanu je dosegel lani 68.15 (1941 56.98) milij. čistega dobička na glavnico 500 (400) milij. lir. Dividenda ostane neizpremenjena na delnico 14.22%. Ilva, veliko železarsko podjetje bo tudi za leto 1942 izplačevala isto dividendo kot za 1941, t. j. 6.5% dividende na glavnico 1.250 milij. lir.

Tipografija, d. d. Zagreb. Računski zaključek za leto 1942 izkazuje pri glavnici 6 milij. kun čistega dobička 0.35 milij. kun, dočim je izguba za 1941 znašala 1.35 milij. kun, kar je bilo pokrito z rezervnim skladom. Lani pa je bil dosežen dobiček v znesku 0.44 milij. kun, kar služi za kritje prenosa izgube, ostanek čistega dobička pa bo prenesen na nov račun.

Tipizacija tekstilij na Madžarskem. Madžarsko industrijsko ministristvo je zmanjšalo število tipov tekstilij, ki se smejo izdelovati, tako, da bodo od 1. aprila dalje tvornice prodajale samo okoli 30 vrst raznih tipiziranih predmetov.

Ameriški vojni izdatki dosegajo po uradnih podatkih že 253 milijonov dolarjev dnevno.

Ducejeva nagrada dvojčkom

Visoki komisar je iz Ducejevega sklada podelil zakoncem Hrovatu Antonu in Mariji, Češnjice 4, občina Zagradec, ob priliki rojstva dvojčkov nagrado v znesku 600 lir.

Izpiti za podpoveljnika skvader

V telovadnici zveznega poveljstva na Viktorja Emanuela III. cesti in na sedežu oddelka avangardističnih bataljonov v Vegovi ulici so bili izpiti za podpoveljnika skvader v Balili in pri avangardistih.

V obeh prostorih je predaval o razvoju doseganja dela zvezni podpoveljnik GILL-a.

Tečaja sta trajala tri mesece. Dala sta tečajnikom javno usmerjenost, ki jim omogoča, da morejo odlično izvajati poveljniško nalogo.

Podpoveljnik je čestital voditeljem tečaja za uspešno in umno delo v dobi tečaja. Prav tako je pohvalil številne učence, ki so dosegli stopnjo podpoveljnikov.

Izpiti so se začeli in končali s pozdravom Kralju in Duceju.

Sprememba uradnih ur

Od 1. aprila dalje so uradne ure ob delavnikih za urade Visokega komisarata in drugih pokrajinskih uradov od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30, razen ob sobotah, ko so uradne ure od 8.30 do 13. Ob sobotnih popoldnevih in ob nedeljah ni uradovanja.

Izjema velja za posebne službe, za katere je v veljavi poseben urnik.

Nič ni spremenjeno kar se tiče prazničnih dni, ob katerih uradi ne delajo.

Prevzem odrezkov za racionirana živila

Trgovce in peke opozarjamo, da bo mestni preskrbovalni urad v II. nadst. Mestnega doma prevzemal odrezke za racionirana živila tako, da pridejo dne 1. aprila na vrsto trgovci s črko A, 2. aprila z začetnico B, 3. aprila z začetnicami C do F, 5. aprila z začetnicami G in H, 6. aprila z začetnicami I in J, 7. aprila z začetnicami Ka do Kl, 8. aprila z začetnicami Km do Kz, 9. aprila z začetnico L, 10. aprila z začetnico M, 12. aprila z začetnicami N in O, 13. aprila z začetnico P, 14. aprila z začetnicami R in S, 15. aprila z začetnicami Š in T, 16. aprila z začetnicami U in V ter 17. aprila z začetnicami Z in Ž. — Peki morajo oddati odrezke tako, da pridejo na vrsto peki z začetnicami A do G dne 19. aprila, z začetnicami H do N 20. aprila, z začetnicami O do R 21. aprila in z začetnicami S do Z 22. apr. Kakor doslej, je treba tudi sedaj odrezkom priložiti dva seznama, drugače pa veljajo dosedanja navodila.

Razdelitev premoga in drv

Z dnem 31. marca t. l. zapade veljavnost zimskih nakazil za kurivo, ki jih je izdal Pokrajinski svet korporacij za dobo od 1. oktobra 1942-XX do 31. marca 1943-XXI in se po tem dnevu odrezki navedenih nakazil ne morejo več vnovčiti, istotako zapadejo in izgubijo veljavnost tudi odrezki, ki so jih stranke izročile trgovcem, na katere dobava do 31. marca ni bila izvršena. Za dobo od 1. aprila naprej bo izdal Pokrajinski svet korporacij nove celoletne nakazilce za kurivo, ki bodo dostavljene strankam na dom odnosno v obratovališče.

Predpisi o proizvodnji in prodaji mila

V »Službenem listu« je izšla podrobnejša odredba Visokega komisarja o proizvajanju in prodajanju mila, ki bomo o njej obširneje poročali v prihodnji številki.

Razpust akademskih domov

»Službeni list« objavlja odredbo, po kateri se razpušča Cirilov in Jegličev akademski dom ter Dom visokošol. Imovina društva preide na Vseučiliško pomoč. Razpuščen sta tudi vodstvi Akademskega doma in Akademskega kolegija. Na čelu obeh je postavljen izredni komisar, inž. Carra, ki je tudi nadzornik Oražnovega doma.

Obvestila Atletske zveze

Službena objava št. 3.

Sestanek direktorija. Dne 31. marca ob 18 bo sestanek atletskega direktorija pri sedežu Zveze.

Koledar udeleževanja. K že objavljenemu koledarju je bila dodana naslednja prireditev: »Maj — propagandna tekma za moške.«

Prvenstvo v tekih čez drn in strn. Dne 18. aprila bo priredila zveza pokrajinsko prvenstvo v tekih čez drn in strn, katerega se bodo lahko udeležili atleti vseh razredov, ki imajo predpisano športno dovolilnico. Pravilnik tekmovanja bo objavljen naknadno.

Sodniški tečaj. Podrejenim društvom priporočamo, da uredijo imenike onih članov, ki nameravajo obiskovati sodniški tečaj in da jih spravijo v sklad z določili, objavljenimi v službeni objavi št. 2.

Športne dovolilnice. Da ne bo zamude pri izstavitvi športnih dovolilnic, opozarjamo vsa društva, da se držijo vseh predpisov, objavljenih v službeni objavi št. 1.

Sporazum CONI-GILL. V zvezi s sporazumom, ki je bil sklenjen med CONI-jem in med Zveznim poveljstvom GILL-a, sporočamo, da GILL dovoljuje, da smejo podrejeni mladeniči v okviru svoje organizacije ustanavljati športne odseke. Za take mladeniče pa veljajo vse obveznosti, ki so zvezane z njih okviro pripadnosti GILL-u.

Dr. Kanoni obsojen zaradi partizanstva na 30 let

Organiziral, vodil in podpiral je komunizem kot šef-primarij umobolnice na Studencu - Izgovarjal se je na dr. Hribarja in na lastno neprištevitost!

Pred vojaškim vojnim sodiščem XI. armadnega zbora, oddelek Ljubljana, je bila včeraj, 29. marca, dopoldne in popoldne glavna razprava proti šefu-primariju umobolnice na Studencu dr. Kanoniju. Z njim so bile soobtožene še nekatere druge osebe. Obtožnica je dr. Kanonija obtožila zločinov organiziranja in podpiranja komunističnega partizanstva. Proti njemu je preiskava, ki se je vodila zelo obsežno in natančno, zbrala obširen obremenilni material. Prvotno je bila razprava določena že za 23. marca, a je bila preložena na predlog zagovornikov. Včerajšnja razprava je začela ob 9 dopoldne, je trajala celo dopolne in pozneje, ko je bila opoldne prekinjena, od 16 naprej do večera.

Dr. Kanoni je skušal zanikati krivdo, ali jo vsaj zvaliti na druge faktorje, ki naj bi bili nanj pritiskali. Glavni in bistveni očitki je bil v tej smeri, da je dr. Kanoni organiziral, vodil in podpiral partizanstvo ne samo v bolnišnici, marveč tudi izven nje v tako imenovanem vsškem sektorju OF. Obramba je skušala na drugi strani dr. Kanonija predstaviti kot človeka

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

»Prodati ga? Mislite torej, da bi mogla prodati to vozilo, da bi mogla biti zadovoljna, videč tuje ljudi v tem vozilu, ki ga je moj mož kupil je zame? Nikdar nisem mislila na to, da bi ga prodala. Pač pa ga podarim vam, ki znate ceniti lepe stvari!«

Ta stara gospa popolnoma sama v sijajni hiši, sredi dragocenega porcelana, starega pohištva in svojih spominov, je čutila potrebo po razumevanju, po malo srčni dobroti in ko jo je našla, se ji je zdelo kot prijeten izvir sveže vode v puščavi in čutila je potrebo, da to povrne s Packardom.

Nek arhitekt se je podal ekupaj s slavnim pravnikom na deželo, da bi napravil načrte za izboljšanje njegove vile. Nekega dne mu je med razgovorom dejal: »Vem, da imate čudovite pse in da ste že nekaj kratov dosegli prvo nagrado na pasjih razstavah.« »Prav res,« je vzklilni pravnik v veselju. »Ali si hočete ogledati pasje kolibe?« In več ko eno uro je razkazoval arhitektu svoje živali in nagrade, ki jih je dobil na različnih pasjih razstavah. Končno mu je dejal: »Če se ne motim, imate sinčka; morda bi mu ugajalo imeti majhnega kučka?« »Nekaj vam podarim.«

In tako je arhitekt postal lastnik psa, ki je veljal več sto dolarjev in to zgolj zaradi tega, ker je izjavil svoje odkritosrčno občudovanje nad lepimi živalmi njihovega lastnika.

Tudi Jurij Eastman, slavní iznajditelj posebne vrste filmskega traku, eden najbogatejših na svetu, je čutil potrebo pohvalne besede, kakor sleherni smrtnik.

Zgled: Eastman je ravno gradil gledališče v spomin svoje matere. Neki Adamson bi mu rad dobavil sedeže. Šel je zato k Eastmanu, da bi dobil koncesijo. Še preden pa je vstopil v njegovo sobo, ga je tajnik opozoril: »Vem, da vam je zelo veliko do te koncesije, toda opozarjam vas, storite tako, da bo gospod Eastman izgubil čim manj časa. Dovolj bo pet minut, da mu poveste, kar hočete, potem pa zbogom!« Adamson najprej Eastmana pozdravi, nato mu pa reče: »Medtem, ko sem čakal na sprejem, sem občudoval vašo študijsko sobo. Krasna! Mislim, da pride človeku v takem prostoru sama po sebi volja za delo.« Eastman odgovori: »Krasna, kajne? Spominjam se, da sem bil zelo navdušen zanj nekoč, zdaj imam pa toliko skrbi, da ne morem misliti več nanjo.« Adamson pogleda na nek vložek ter reče: »Angleška hrastovina, kajne?« So zelo razlikuje od francoske.« — »Da, zbral mi jo je nalašč prijatelj, ki je specialist za fin les.«

Oba sta tako med kramljanjem obšla sobo ter proučevala opravo Eastman začne nato govoriti o lastnih dobrotah in ustanovah, ki jih je ustanovil, da bi olajšal človeško gorje. Adamson mu čestita ter ga mnogo sprašuje o začetnih letih njegovega dela, letih, ki so bila zanj težka in naporna. Eastman mu nato obširno govori o svoji nesrečni mladosti, o materi vdovi, o revščini, ki ga je toliko in toliko let zasledovala. Govori mu tudi o svojih poizkusih na polju fotografije itd. Adamson je prišel k Eastmanu ob desetih in petnajst minut in bil je še vedno pri njem.

Končno je Eastman dejal: »Ko sem se zadnji krat mudil na Japonskem, sem kupil vrtno stolo, ki pa so jo precej prišli ob barvo in sem jih zato sam prebarval. Prilide v mojo hišo in boste nadzorovali moje delo.« Bil je to stoli, ki so veljali malenkost denarja, a Eastmanu so bili dragi, ker jih je sam prebarval.

Naravno je, da je Adamson uspel v dobavi sedežev za gledališče in od tedaj sta oba moža postala tudi intimna prijatelja.

Zakaj pa ne bi takoj v svoji hiši poskusili z odkritosrčno in brezpogojno pohvalo? — Tako malo truda je treba, če hočete biti prijazen in ljubezven. Gotovo vam je vaša žena bila zelo všeč, če ste jo poročili. Koliko časa že niste pohvalili njenih čarov? Pomislite majol!

Ko pride do eklenitve zakona, dajejo nevesti tisoče nasvetov, a prav toliko bi jih bil potreben tudi ženin.

Pred zakonom hvalimo neko žensko iz naklonenosti. V zakonu bi jo morali hvaliti iz potrebe in zaradi lastne koristi.

Zakon je šola visoke diplomacije.

Če ga hočete preživeti lepo, gospodje soprogi, nikdar ne vzporejajte načina, s katerim gospodinj vaša žena, z načinom vaše matere. Nasprotno: delajte ji poklone in čestitajte ji odkritosrčno: recite ji, da ste poročili žensko, ki je edina znala združiti lastnosti Minerve in Venera z lastnostmi zgledne hišne gospodinj. Čeprav je zrek trd kakor podplat in kruh zažgan, se nikar ne pritožujte. Kvečjemu smete pripomniti, da obedi ni dosegel običajne višine njenih sposobnosti in izurjenosti; bodite uverjeni, da se bo do »skrajnosti potrudila, kako bi obdržala o sebi dobro mnenje.

Ali hočete vedeti, na kak način se zaljubi v vas kak ženska? Povem vam to skrivnost. To zelje ni zrastle na mojem zelniku. Slaven babjek, ki je zavojščil srca in denarnice kar tri in dvajsetih žensk, je na vprašanje, na kak način se je povzpelo do tega uspeha, odgovoril: »Nobene metode ni za to: zadostuje navesti žensko do tega, da govori o sebi!«

Ista tehnika dosega čudovite uspehe tudi pri moških.

=====

Razglas odbora za osuševanje barja

Glavni odbor za obdelovanje Ljubljanskega barja v Ljubljani opozarja prebivalstvo, bivajoče ob ali v bližini glavnih odvodnikov, potokov in jarkov, da ni dopustno odmetavanje smeti, odpadkov in nerabnega materiala v potoke in jarke na Ljubljanskem barju.

Vsa dela očiščenja in trebljenja v teh jarkih ostanejo brezaska, kar je v škodo ne samo barjanskim posestnikom, ampak tudi v škodo celokupnemu prebivalstvu Ljubljane, ki je veliki meri navezana na poljske prideleke istega področja.

Glavni odbor se je odločil, da prepreči v bodoče tako oskodovalne javnih koristi, pri čemer pričakuje sporazumno sodelovanje od strani vsega prebivalstva.

Znano je, da je bila umobolnica na Studencu dolgo časa zbirališče, skrivališče in organizatorno središče komunističnega partizanstva. Nekateri zdravniki so mislili, da bodo mogli pod plašč svojega poklicnega dela skriti zločinsko podpiranje in organiziranje komunizma. Nepremišljenost in brezvestnost njihovih dejanj je ljudstvo občutilo v strašnih posledicah. Javnost zato jemlje z zadoščenjem na znanju, da se krivci tolikega gorja primerno kaznujejo.

mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Viš, Tržaška cesta 48.

S. S. VAN DINE: 32

Umorjeni Kanarček

»Priznam,« je dejal, »da si s to metodo že imel uspehe. Mislim pa, da je v tem primeru tvoja psihološka metoda popolnoma odveč. Zločin je preveč vsakdanji. Zdalj potrebujemo samo še dokazov. Teorije so popolnoma nepotrebne. Če bi ne bili časniki spletli okrog tega zločina celo romana, bi ga občinstvo že davno pozabilo.«

»Če si popolnoma prepričan o tem,« je resno odvrnil Vance, »toda se ti za ta primer ni treba več zanimati, ker ne boš imel uspeha. Domnevaš, da gre za čisto navaden zločin. Jaz pa sem prepričan, da je bil ta zločin tako spretno vzporeden, kakor malo kateri. Veruj mi, da ga nikakor ni izvršil navaden zločinec. Človek, ki ga je pripravil in izvršil, ima nenavadne duševne sposobnosti!«

Vancejeve besede so bile tako prepričevalne, da se Markham ni upal več norčevati iz prijatelja, ampak ga je samo vprašal z ironičnim nasmehom:

»Povej mi torej, kako si prišel do tako fantastičnega zaključka?«

»Prav rad,« je odvrnil Vance in se ozrl za oblački dima, ki so se dvigali proti stropu.

»Dobro veš,« je začel s svojim brezbrzišnim glasom, »da ima vsaka umetnina neko lastnost, ki jo kritiki imenujejo zagon, to se pravi navdušenje in spontanost. Kopija nima tega svojstva; je preveč popolna, preveč skrbno narejena, pre-

več natančna. Celo ljudje, ki se malo razumejo na umetnost, bodo opazili gotove nedostatke na Botelličevih ali Bubensovih delih. Na originalih so ti nedostatki brezpomembni. Tisti pa, ki kopira, se jih izogiba in si prizadeva, da zvesto posnema original do zadnje podrobnosti. Umetnik pa ei je v svesti svoje stvariteljske moči in se zato ne zmeni za tako natančnost. In prav tukaj je razlika. Nihče ne more posnemati navdušenja in spontanosti originala. Naj bo kopija še tako popolna, je med njo in originalom velikanška psihološka razlika. Iz kopije odseva skrajna natančnost, zavest in pedantnost... Me razumeš, dragi Markham?«

»Zelo poučno je tvoje razpravljanje, dragi učitelj.«

Vance se je smehljaje priklonil in nadaljeval: »Zdalj pa si ogledno umor gospodične Odell. Ti in Heath trdiš, da gre za navaden nizkoten in brutalen umor, brez domišljije. Medtem ko sta vidva s Heathom iskala sledove, sem jaz proučil vso zadevo s psihološkega stališča. Spoznal sem, da to ni pravi roparski umor, ampak samo zvest posnetek, ki ga ni izvršil spreten vlomilec, ampak nenavaden nadarjen in sposoben posnemalec. Priznam, da je zares spretno zasnovan. Vse je preveč natančno in popolno, da bi moglo biti pristno. Prepričan sem, da je le posnetek, ne pa originalno delo.« Umolknil je in pogledal Markhama. »Upam, da se pri tej moji razlagi nisi preveč dolgočasil?«

»Le nadaljuj,« ga je vzpodbudil Markham. Iz naglasa, s katerim je izgovoril te besede, sem spoznal, da ga Vancejeva razlaga silno zanima.

»Kar se dogaja v umetnosti, se uresničuje tudi v življenju,« je nadaljeval Vance. »Vsako člo-

veško dejanje nosi pečat iskrenosti ali potvorbe. Pogled na primer dva človeka, ki josta pri isti mizi. Oba enako držita nož in vilice in delata iste kretnje. Čeprav pozoren opazovalec ne more točno povedati v čem se oba razlikujeta, bo vendar mogel takoj povedati, kdo izmed obeh ima pristno vzgojo in kdo si le prizadeva, da bi posnemal.«

Puhnil je velik oblak dima proti stropu in se še bolj udobno vsedel v naslanjač.

»Kakšne so značilnosti navadnega roparskega umora? Brutalnost, nered, naglica, premetani predali, nered na mizi, vlomljene skrinjice, prslani strgani žrtvi s prstov, pretrgane verižice, raztrgana obleka, prevrnjeni stoli in svetilke, razbite vaze, zmečkane zavese, razmetane evetlice itd. Vse so to najbolj znane značilnosti. A pomisli nekoliko... Ali poznaš primer, razen v romanih, kjer bi se vse te stvari pojavile čisto natančno, kakor sem ti jih naštel? Kateri zločin je v vseh podrobnostih tehnično popoln?... Niti eden! Zakaj pa? Pač zato, ker se vse, kar je resničnega v življenju, ne podvrže gotovim v naprej določenim pravilom v vseh podrobnostih. Zakon slučajnosti in zmotljivosti se povsod uveljavlja.«

»Poglej zdaj ta zločin. Kaj opaziš, če ga natančno proučiš? Takoj boš opazil, da je bilo vse pripravljeno z največjo skrbnostjo v vseh, tudi najmanjših podrobnostih, kakor v kakem romanu. Priznati moraš, da je skoraj matematično popoln. A prav v tem je dokaz, da je bil premišljen in že v naprej pripravljen. Zamisel torej ni spontan... In vendar ne morem pokazati nobene značilne napake, ker je napaka prav v tem, da nima napak. Vse, kar je popolnoma brez napak, pa ni pristno, ni naravno!«

KINO UNION

Ljubezni in ljubosumni odočujeta v preiskavi zločina, kjer je dosti osumljencev, a en sam krivec

»Kdo je morilec?«

V glavnih vlogah: Maria de Tasnady, Ferenc Kiss in drugi. — **PREDSTAVE** ob delavnikih ob 16 in 18.30; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO SLOGA

Lepa aprilka komedija

»Mož za mesec april«

V glav. vlogi: Vanna Vanni, Carlo Romano

PREDSTAVE ob 14.30, 16.30 in ob 18.30

KINO MATICA

Družinska tragedija slovenskega plemenitaša

Ljubezni, ki je vodila do blaznosti.

»Ljubosumnost«

V glavnih vlogah: Lepa Luisa Ferida in markantni Rold. Lupl. Film najgledljive vsebine.

Predstave dnevno ob 16.30 in 18.30; v nedeljo ob 14.30, 16.30 in 18.30

Dnevno ob 14.30 in v nedeljo ob 10.30 zgodovinski večer

»Leon Damaščan«

z Doris Duranti in Carlo Candiani

Angleže in Amerikance v Tuniziji čakajo še vroče bitke

Sami priznavajo junaštvo Italijanov in Nemcev ob Marethovi črti

Lizbona, 26. marca. s. Poročila iz Severne Afrike pravijo, da je položaj na južnem tunizijskem bojišču hudo nejasen. Kakor je Churchill izjavil predčerašnjim, boji nikakor še niso prišli do viška in ameriške ter angleške čete čakajo še prav vroče bitke. Po nekem poročilu angleškega tisku so nasprotniki napeli vse sile, da bi ovrzali angleško 8. armado, ki je hotela razširiti začetni vdor v obrambno črto. Vedno znova so navalili s pehoto, ki jo je podpiral hud topniški ogenj. Zavezniške letalske sile so nadaljevale napade. Angleške sile so opravile obširen premik. Amerikanci, ki držijo višine ob cesti vzhodno od El Guettarja, so zavrnili nasprotnikove napade z oklepniki, ki se kljub hudemu topniškemu ognju vrstijo drug za drugim. V Londonu poudarjajo, da se Italijani in Nemci v Marethovi liniji bijejo z izrednim junaštvom. Prav tako junaško se tolčejo italijanski bersaljeri pri Gebel a Birdu v severni Tuniziji.

Dvojčki, trojčki... enajstorčki

Od česa je odvisno rojstvo dvojčkov, še ni ugotovljeno, domnevajo pa, da igrajo pri tem veliko vlogo vitamini in zemljepisna lega rojstnega kraja

Čim plemenitejša in čim bolj razvita je kakšna živalska vrsta, tem manj mladičev hkrati povzre samica. Živali, ki so še na najprimitivnejši stopnji razvoja, imajo tudi do 25 mladičev naenkrat. »Dvanajstorčki pri podganah in miših niso nič posebnega, nenavadnega. Precejšnja razlika je v tem oziru celo med plemenitejšimi vrstami psov in nenavadnimi pasjimi mrcinami. Resnica je, da povzrejo pasice plemenitejših pasem navadno precej manj mladičev kakor pa samice ne prav posebno bistrih pasjih družin. Tako je pri živalih, ki so kljub svoji še tako veliki bistrosti še vedno precej neumna bitja.

Kako pa je pri najrazumnejšem bitju na zemlji, pri človeku? Že samo dvojčki so razmeroma zelo redek pojav. Izračunali so, da se povprečno na vsakih 80 porodov le enkrat samkrat rode dvojčki, na vsakih 6.400 porodov trojčki, na vsakih 512.000 porodov četvorčki, in komaj na vsakih 41 milijonov normalnih porodov petorčki. Kronika poroča tudi o sedmorčkih, ki da so se rodili leta 1.600 v mestu Hameln. V spomin na ta izredni dogodek so na hiši, kjer so se rodili sedmorčki, postavili spominsko ploščo.

Italijanska kronika pa govori o neki Doro-teji, ki je prvič dala življenje devetim otrokom hkrati, drugič pa celo enajsterim. Koliko pa so ta poročila res zanesljiva, o tem naj si sodbo ustvari vsak sam.

Na splošno velja, da človeški organizem ni tak, da bi lahko dajal življenje številnejšim otrokom istočasno. Trojčki, četvorčki ali še številnejši »orčki« so navadno zelo slabotni in ne žive dolgo. Od česa je odvisno, da mati dá življenje dvema ali še več otrokom hkrati, še ni pojasnjeno. Domnevajo pa, da igrajo pri tem vitalni vloga vloga, drugi pa spet trdijo, da vpliva na rojstvo dvojčkov tudi zemljepisna lega njihovega rojstnega kraja. Razlikujejo dvojce vrst dvojčkov: takšnih, ki se razvijejo iz dveh istočasno oplojenih jajčec (takšnih je 85 odstotkov) ter tiste, ki se razvijejo iz enega samega jajčeca, iz katerega se razvije dvojce življenjskih klic (15 odstotkov). Dvojčka sta si med seboj zelo podobna le v drugem primeru in sta v tem primeru največkrat tudi istega spola.

Zahvala

V težki bolesi zaradi izgube nepozabnega soproga, očeta, zeta, svaka, gospoda

Ludvika Filipiča

smo prejeli nešteto dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša neizmerno žalost. Posebno se zahvaljujemo preč. g. provincijalu dr. p. Gracijanu Hericu za tolažilne besede in molitev, ravnateljstvu in uradništvu, stanovskim tovarišem za krasne vence, pevcem za ganljive žalostinke, gospodniku za poslovilne besede, vsem darovalcem cvetja in onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo!

Ljubljana, dne 31. marca 1943.

Darinka Filipič in ostalo sorodstvo

Stitichezza

ZAPRTJE

e digestioni difficili in težka prebava

TISANA CISBEY

DELIZIOSO THE

LASSATIVO - DEPURATIVO - DIGESTIVO
KIMEČA, CISTI POMAGAPREBAVLJATI
cura intestino, stomaco, fegato
e reni
zdavni črevesje, želodec, jetra
in obisti

L. 0.60 LA SCATOLA - L. 0.75 LA BUSTA CON 4 DOSI
L. 0.60 SKATIA - L. 0.75 ZAVOČEK S 4. DOZAMI
LAB. G. MANZONI & C. - MILANO Via Vela 5

NAROČAJTE »SLOVENEČ«!

Zahvala

Za vse izraze sožalja ob smrti dragega soproga, očeta, starega očeta, brata in strica

dr. Frana Tomiška

odvetnika

se iskreno zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom: primariju dr. Jugu, šef-zdravniku dr. Kramariču, primariju dr. Meršolu ter zdravnikom Šlajmerjevega doma za požrtvovalno skrb med boleznijo, kakor tudi č.č. sestram za ljubeznivo postrežbo, dr. Josipu Pretnarju, prof. Janku Ravniku in dr. Josip Oblaku za spominske in tolažilne besede ob pogrebu, pevcem Glasbene Matice in drugih društev za ganljive žalostinke, zastopnikom mestne občine, apelacijskega, okrožnega in okrajnega sodišča, državnega tožilstva, odvetniške in notarske zbornice, zastopnikom Slov. planinskega društva, T. K. Skale in drugih društev za udeležbo pri pogrebu, darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so spremili pokojnika na zadnji poti in nam na kakršen koli način dajali uteho v teh težkih dneh. Maša zadušnica bo v četrtek, dne 1. aprila 1943, ob 8 v župni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, dne 30. marca 1943.

Žalujoči ostali

Tomaž Poklukar:

Spomini na Švedsko

Julija 1. 1939. je bilo zelo vroče. Kdor je le mogel, se je umaknil na počitnice v zeleno Slovenijo ali na morje, kdor pa je bil vezan na uradne ure, je šel dneve do dopusta. Vročina je pritiskala na ulice, na katerih se je topil asfalt. Pritiskala je v zatohle pisarne in tudi čez noč ni popustila. Kopališča na Savi so bila navadno razprodana, če pa si imel srečo, da si dobil vstopnico, si se gnetel med ljudmi kakor na mravljišču, domov grede pa si se trikrat prepotil, preden si dobil prostor v cestni železnici in preden te je pripeljala do stanovanja pri Vukovem spomeniku. Doma je bilo seveda prazno, zakaj družina je bila že mesec dni na počitnicah. Edina prijetnost tistih dni je bila v pivu, s katerim so si ljudje hladili ježo.

V takem razpoloženju sem dobil povabilo, da se udeležim Lingidne v Stockholmu. Bila je namreč stoletnica Linga, ustanovitelja švedske gimnastike in ob tej priliki so priredili svetovni gimnastični kongres. Povabila, ki je bilo zvezano s službenim potovanjem, sem bil vesel že zaradi tega, ker so me zanimala predavanja in prireditve, katerih bo na kongresu na pretek, razen tega pa je bilo sredi najhujše vročine nad vse mikavno potovati v hladno severno pokrajino.

V najkrajšem času sem si oskrbel potne listine, nakupil nekaj nemških mark, švedskih kron in dolarjev, vrh tega pa še nekaj literature o švedski. Priznati moram, da je bilo bore malo, kar sem vedel o narodu, ki prebiva na jugovzhodni strani Skandinavskega polotoka.

Najprej sem sem spomnil, da mora biti dežela stoterih jezer hladna, potem sem se spomnil otoka Rojane, kjer sem nekoč gledal, kako se je vkrcal vlak proti Trälleborgu v poseben parnik. Pač, tudi prijatelja Rolfa af Ekströma sem se spomnil, s katerim sem pred leti stanoval v študentskem domu v Berlinu v isti sobi in ki mi je pripovedoval o vselem življenju v Stockholmu. V naglici sem napisal pismo in se prijavil na obisk.

Kaj sem še vedel o Švedski? Da je dala filmski umetnosti Greto Garbo, svetovni književnosti pisateljico Selmo Lagerlöf, da drži mednarodno industrijo vžigalce v svojih rokah in da deli Nobelove nagrade. To bi bilo približno vse, če izzamemo nekaj športnih podrobnosti, ki pa so splošno znane. Kdo ne pozna kralja Gustava, ki je pri svojih 80 letih še vedno navdušen igralec tenisa, in kdo se ne spominja Nurmijevega tekmeča v tekih na dolge proge učitelja Wideja ali šaljivega plavalca Arne Borge?

Tudi glas o švedski gimnastiki je prišel že pred desetletji v naše kraje. V marsikateri slovenski šolski telovadnici vidite švedske lestev ali gred in strokovnjaki bi tudi vedeli povedati, da je to telovadno orodje, ki ga je vpeljal oče Ling. L. 1815. je ustanovil v Stockholmu institut za švedsko gimnastiko, 90 let pozneje pa so slavili v tamkajšnjem stadionu olimpijske igre, katerih se je udeležil tudi prvi Slovenec. To je bil sedanji ilirijanski učitelj sabljanja podpolkovnik v pok. g. Cvetko, ki se je udeležil l. 1912. tekmovalca v sabljanju. In če še omenim prof. dr. Bučarja, ki se je v Lingovem institutu učil švedske gimnastike, bi bilo to vse, kar mi je znana o stikih med švedsko in našo telesno kulturo.

Potovanje v Stockholm.

Brzovlak nas je z naglico vlekel čez Alpe. Kar nas je bilo tujecev v vozu, smo si priborili sedeže pri oknih in se ozirali po orjaških prepadih in spet po gorah, pokritih z večnim snegom in ledom. Kopališče Bad Gastein se je kopalo v jutranjem soncu. Na prostranih travnikih, ki ležijo nad modernimi hoteli, še ni bilo gostov, kajti ura je bila še zgodnja. Potem so se vrstile nove in nenavadno lepe pokrajinske slike: Solnograd z mnogoterimi zvoniki in s sivim gradom nad mestom in nato Bavarska s prikupnimi kmetijami. Vožnja proti Berlinu je bila enolična: skoraj sama ravnina, prepletena z žitnimi polji, z gozdovi in z mnogoterimi industrijskimi stavbami.

Vožnja je bila dolga, ne pa dolgočasna. Od potnikov v kupeju sem bil edini, ki sem potoval v »inozemstvo«. Postavna bavarska kmetica je potovala v Hamburg na obisk k sinu, nek študent medicine je potoval na Pomorjansko k taborjenju, ostali pa so bili poslovni ljudje. Pripovedoval sem jim o Ljubljani, za protiuslugo pa sem si dovolil mnogotera vprašanja, ki so se sproti pojavljala, ko sem gledal skozi okno. V Berlinu je bilo treba prestopiti. Bilo je samo toliko časa, da sem skočil k Aschingerju na stoječo večerjo, od tam k brivcu in spet naprej z vlakom proti Vzhodnemu morju.

Človek je nekam slovesno razpoložen, kadar potuje v pokrajino, ki mu je čisto nova. Premišljuje o zemlji, ki jo bo videl, o ljudeh, o govorici, o kulturi in o vsem, kar je značilnega za novo pokrajino. Ves čas gledaš v duhu zemljepisno karto, katere podoba je približno vse, kar si predstavljaš o deželi, v katero potuješ. Prejšnjo noč sem si naročil postelj v spalnem vozu, za naslednjo se to ni splašalo. kajti v kupeju je bila prazna klop. Legel sem

in zaspal. Ko sem se prebudil, sem bil že na otoku Rojani. Žal mi je bilo, da sem zamudil priložnost, da bi si vsaj skozi okno vlaka ogledal mesto Stralsund. Pred 10 leti sem bil tam na vselem študentskem potovanju.

Proti jutru je postalo hladno, da mi je dežni plašč, s katerim sem se pokrival, komaj zadostoval. Krenil sem v jedilni voz in si naročil vročega čaja. Pokrajina je postajala vedno bolj zanimiva. Skoraj sama ravnina z borovimi gozdi ali s severnimi palmami, kakor jim pravijo. Tu pa tam se je leno obračala velikanska vetrnica mlinar na veter. Stavbe, ki sem jih videl, so bile večinoma rdeče, iz opeke zidane, precej pa je bilo tudi lesenih. V Sassnitzu, ki je pristanišče Rojane, smo prišli do Vzhodnega morja. Vonj po vodi je bil isti kakor v Dubrovniku, morje samo pa je tu zelenkasto kalno. Dejansko se ti zdi, da si prišel do velikanske reke, prek katere ne vidiš na drugo stran.

Uradniki na meji so bili ljubeznivi in so z uglajeno obzirnostjo opravili obneje formalnosti. Potem je zapeljal vlak počasi na trajekt, to je na poseben parnik, ki pelje do Trälleborga na Švedskem. Znamenita vožnja po morju, pri kateri lahko sedi v vlaku ali pa se povzpne na krov parnika, znaša približno 100 km, nudi pa popotniku prijetno spremembo. Nekaj časa si ogleduješ s krova Vzhodno morje: pri tem pogrešaš sivega skalovja ob obali in prijetne modrine. Morje je sivkasto zeleno, obala pa nizka in zelena. Ob ločnici med zemljo in morjem leži nekaj lepih kopališč, mestoma pa je prehod močvirnat in z visokim trstjem obrasel.

Časa imaš dovolj, da zaviješ v restavracijo, kjer imaš prvo priložnost, da menjaš švedske krone.

(Dalje)